לדברי ר' שמעון אין נפדין תמימים (א) לדברי חכמים א נפדין תמימין ועוד הא בעא מיניה ר' ירמיה מר' זירא שעירי עצרת שקבל דמן בשני כוסות ונזרק דמו של ראשון שני למה הוא בא על טומאה שאורעה בין [זריקה של] א) זה לזה (נזרק דמו של שני למה הוא קריבין) ב) עד כאן לא מיבעיא ליה אלא עשה דלאחר שחיטה אבל עשה דלאחר הפרשה לא קא מיבעיא ליה דלמא אם תימצי לומר קאמר: איתמר תודה ששחטה לשם תודת חבירו (כשרה) רבה ג) אמר כשרה רב חסדא אמר פסולה רבה אמר כשרה תודה לשם תודה נשחטה רב חסדא אמר פסולה (א) לשום שלמים דידיה נשחטה ד) בעינן אמר רבה מנא אמינא לה ה) דתניא 1 ובשר זבח תודת שלמיו ביום ה) הקריבו את זבחו וגו' אבא חנין אמר משום ר' אליעזר בא ללמד ג) ו) תודה ששחטה לשם שלמים כשרה שלמים שנשחטו לשם תודה פסולים ומה הפרש בין זה לזה ° תודה קרויה שלמים ואין שלמים קרויין תודה שלמים לשם תודה פסולה הא תודה לשם תודה כשרה מאי לאו דחבריה לא דידיה אבל דחבריה מאי פסולה אדתני שלמים ו) לשם תודה פסולה ליתני תודה לשם תודה וכ"ש שלמים לשם תודה שלמים לשם תודה דידיה איצטריך ליה סלקא דעתך אמינא מדתודה קרויה שלמים שלמים נמי קרויין תודה וכי שחיט להו לשם תודה ליכשרו קא משמע לן: אמר רבא ז) ° חטאת ד) ששחטה לשם חטאת כשירה לשם עולה פסולה מאי טעמא 2 ושחט אותה לחטאת אמר רחמנא והרי חטאת לשם חטאת נשחטה לשם עולה פסולה ח) ואמר רבא ד) ה) חטאת ששחטה על מי שמחוייב חטאת פסולה ו) על מי שמחוייב עולה כשרה מאי טעמא וכפר עליו ו) עליו ולא על חבירו חבירו דומיא דידיה במחוייב כפרה כמותו ואמר רבא חטאת ט) ה) ששחטה על מי שאינו מחוייב כלום פסולה שאין לך אדם בישראל שאינו מחוייב עשה ואמר רבא חטאת מכפרת על חייבי עשה מק"ו על חייבי כריתות מכפרת על חייבי עשה לא כל שכן למימרא דבת מינה היא והאמר רבא חטאת ששחטה על מי שמחוייב חטאת פסולה על מי שמחוייב עולה כשרה

לדברי רבי שמעון אין נפדין תמימין. דהכי גמר לה רבי יוחנן מרביה דפליגי בה רבי שמעון ורבנן לרבי שמעון לית ליה לב ב"ד מתנה עליהן להכשירן לתמידי שנה הבאה [לומר] אם הוצרכו הוצרכו ואם לאו יהא קדושים לדמיהן שיפדו אותן ממעות חולין בלא מום ויוציאם לחול י) ויפלו דמיהם למותר תרומה ואחר כך יחזרו ויקחו אותם מתרומה חדשה ויוכשרו לתמידין יא) ולדברי חכמים נפדין תמימים דאית להו לב בית דין מתנה עליהן תנאי זה אלמא לית ליה לרבי שמעון לב בית דין מתנה עליהן (כאן) דאי אית ליה יוכשרו לתמידין ולא יקריבו יב) אלא לית [ליה לב ב"ד מתנה] כך שמעתי בשבועות: **ועוד.** אי נמי בעית למימר דקרא דחיק ומוקי אנפשיה כשהפרישן בזה אחר זה ובטומאה דערב יום טוב קאמר מי אלית למימר דכי קתני שאירעה בין זה לזה בהפרשה קאמר והא בעא מיניה כו': **בשני כוסות.** נשחטין יג) כאחד ואין שהות לאורועי טומאה בין שחיטתיהן יד) ונזרק דמו של ראשון שני למה קרב. לר' שמעון הרי אין טומאה בין זה לזה. ואמר ליה טו) לטומאה שאורעה בין זריקתו של זה לזריקתו של זה: **ע"כ לא מיבעיא כו'** טז). אפילו לרבי ירמיה לא מתמה יז) אלא אי מכפר אעשה דלאחר שחיטתו יח) אי לא מכלל דפשיטא ליה דבין זה לזה דקאמר רבי שמעון בטומאת י"ט קאמר בין יט) שחיטתו של זה לשחיטתו של זה כ): **דלמא אם תמצא לומר קאמר.** דלמא תרוייהו קמיבעיא ליה והכי קמיבעיא ליה האי בין זה לזה דקאמר רבי שמעון קודם הפרשה קאי או לאחר הפרשה קאי ואם תימצי לומר אחר הפרשה נמי קאי קודם שחיטה או אפילו לאחר שחיטה עד זריקה ואהדר ליה איהו אפילו עד זריקה ודלמא לא קיימא לן כר' זירא ולא איפשיטא בעיין: **תודה ששחטה לשם תודת חבירו.** לא ששחטה ע"מ שיתכפר בה מי שאינו בעליה כא) ואין זה שינוי בעלים אלא שינוי קודש שהיתה לראובן תודה ולשמעון תודה אחרת ושחט את תודתו של זה לשם תודתו של זה כב) [וה"ה] בשוחט חטאת חלב לשם חטאת דם: **כשרה.** ועולה לבעלים דאפי' שינוי קדש אין כאן: **פסולה.** לא כג) עלתה לבעלים דשינוי קדש הוא: **לשם שלמים דידיה בעינן.** דכתיב זבח תודת שלמיו. והאי דאיפלוג בתודה משום דמינה מייתי רבה כד) סייעתא למילתיה מדאבא חנן ומיהו ה"ה לשאר זבחים: **כשרה.** עלתה לבעלים: **פסולין.** לא עלו: **לא דידיה.** ואע"פ שלא באו על הודייה אחת דארבעה צריכין להודות כדאמרינן בברכות (דף נד:) וכתיב בהו (תהלים קז) ויזבחו זבחי תודה. ושחט תודה בשעת עלייתו מן הים לשם תודה שהפריש על יציאתו מבית האסורין: **חטאת ששחטה לשם חטאת.** כגון חטאת חלב שנשחטה לשם חטאת דם: **כשרה.** ועלתה לו: **פסולה.** פסולה לגמרי כדתנן חוץ מן הפסח והחטאת: **על מי שמחוייב חטאת.** בשינוי בעלים על מנת לזרוק דמה לשם חבירו המחוייב חטאת כמותו: **שאינו מחוייב עשה.** שלא עבר עשה כה) ובעשה שייך למימר כו) חטאת כדמפרש ואזיל: **ואמר רבא חטאת מכפרת על חייבי עשה.** הלכך מחוייב כפרה כמותו הוא: **למימרא.** דעשה בת מינה דחטאת היא: **והאמר רבא כו' על מי שמחוייב עולה כשרה.** אלמא לאו מיניה הוא דהא כז) עבירות עשה בידו שהפריש עולה עליהן כח):

מקיבעא

וטעמא משום דבאין לכפר על [טומאת] מקדש וקדשיו (ב) כמתניתין דהתם ובברייתא מידש טפי ממתניתין והא כט) דקתני שתחלתו לא בא אלא לכפר על מזבח החיצון לאפוקי שעיר הפנימי דבעינן תרתי טומאת מקדש ומזבח החיצון ואף על גב דמשמע התם דלאי לא משום גזירה (ג) הוי מקילין בגופן אפי' במותר חטאות הפנימיות היינו משום דהכי גמירי דמותר חטאות לבור לעולה ורבינו חננאל מפרש כפירוש הערוך וגריס התם תניא נמי הכי וקאי אמילתא דרבי ל) יוחנן דאמר לרבי שמעון מקילין בהן בגופן הואיל ומעיקרא עולה והשתא עולה אבל לא במותר חטאת כו' ותימה אמאי נטר עד לסוף לא) דלעיל הוה ליה לאתויי:

דלמא אם תימצי לומר קאמר. ורבי זירא נמי שהשיב נמי לרבי ירמיה על טומאה שאירעה בין זו לזו כמו כן אם תימצי לומר קאמר וקושיא ראשונה ומי אית ליה לרבי שמעון לב בית דין מתנה לא חש לתרץ דאיכא למימר דאפרשינהו בזה אחר זה ואינו חושש בקושיא דליקו וליימא ליה לקרא כו' ועוד דהיכא דלית ליה תקנתא ברעייה לב) אית ליה לרבי שמעון לב בית דין מתנה כדמוכח במנחות פ' התודה (עט:) ומיהו הא מוכח דהיכא דאית ליה תקנתא ברעייה לית ליה לב בית דין מתנה וכאן אית ליה תקנתא ברעייה: **תודה** ששחטה לשם תודת חבירו כשרה. ועולה לשם חובה משום לג) שנוי בעלים לא מיפסלא דאין ו) שינוי בעלים אלא (א"כ) בזריקה ורב חסדא אמר פסולה פירוש לא עלתה לשם חובה משום דהוי שינוי קודש כשאמר תודת פלוני לשם תודה אחרת של פלוני אבל אמר תודה זו לשם פלוני כשרה גמורה לפי שהוא שינוי בעלים בשחיטה לד) דכשירה גמורה: **הגה"ה** רב חסדא אמר פסולה. נראה דוקא בתודה פליג משום דכתיב בהן קרא שלמיו ובקונטרס פירש דהוא הדין בשאר קרבנות:

אמר רבא חטאת ששחטה לשם חטאת כשרה. פירש רבינו תם דרבה לה) כרב חסדא ס"ל דהא דרבה אידמי וטעמא לתודה משום שלמים לו) משמע דר"ל דאיירי ששחטה לשם חטאת חבירו ונראה דלאו בהכי איירי מדלא קאמר בהדיא חבירו אלא איירי בחטאת חלב לשם חטאת דם לז) כדאמר רבא לקמן בפירקין (דף ט:) חטאת חלב ששחטה לשם חטאת דם לשם חטאת עבודת כוכבים כשרה לשם חטאת נזיר לשם חטאת מצורע פסולה הני עולות נינהו ואם תאמר ותרתי דרבה לה) למה לי ויש לומר דהך דהכא נקט לאשמועינן דשינוי קודש איפכא משינוי בעלים אע"ג דרבא לא פירש הפסוקים כדבריו לח) מדלאמר בריש פירקין (לעיל דף ג.) דרב יוסף בר אמי רמי שינוי קודש לט) ומשני [והא] מ) דלקמן נקט לחלק בחטאות וגם משום בעיא דלאחר כך דבעי רבא חטאת חלב ששחטה לשם חטאת דטומאת מקדש וקדשיו מהו: **חטאת** ששחטה על מי שמחוייב עולה כשרה. וכגון שלא הפרישה עדיין דאי הפרישה מא) הוה ליה כעל מי שאינו מחוייב כלום אם תימצי לומר דלא מכפרא אעשה דלאחר הפרשה דמסתמא עולה יביא ויכפר על הכל א"נ דאמר הרי עלי עולה דכשיפרישנה יכפר על כל עשה שעבר: **על** מי שאינו מחוייב כלום פסולה. אי דגרסינן מב) בהא מימרא עולה דגבי עולה נמי ז) כתיב לכפר עליו דאי גרסינן הכא חטאת ל"ל איידך מילתא מג) דרבא דחטאת מכפרת על חייבי עשה מהכא שמעינן לה: **על** חייבי עשה לא כל שכן. מהאי קל וחומר הוה לן למימר דאפילו מקיבעא מכפרא אלא דאינה מכפרא מד) הואיל ועיקרא למילתא אחריתי קאתיא והאי קל וחומר לקופיא:

מסורת הש"ס

א) שבועות יב, ב) [לעיל ה.], ג) עי' תו"כ צו פרשה ה ה"ג, ד) [לעיל ג:], ה) [לעיל ג: ד: לקמן ח. פסחים סב.], ו) לקמן י., ז) ויקרא א, ד:

◆

הגהות הב"ח

(א) גמ' רב חסדא אמר פסולה נשחטה לשם שלמים דידיה בעינן: (ב) תוד"ה (בדף הקודם) סבין כו' מקדש וקדשיו דתני במתני' התם ובברייתא מידש טפי ממתניתין דקתני כל"ל ותיבות והא נמחק: (ג) שם דלאו משום גזרה אטו לפני כפרה הוי מקילין:

◆

גליון הש"ס

גמ' תודה קרויה שלמים. עיין זה מנחות דף טו ע"א ועיין לקמן דף סג ע"ב תוד"ה מנחה ובמנחות דף יח ע"א תוס' ד"ה מדלפקינהו: שם חטאת ששחטה לשם חטאת כשרה. עיין נזיר דף כו ע"ב תוס' ד"ה ספרי:

◆

שינויי נוסחאות

א] תיבות וזריקה של ליתא בכת"י, וכ"ה בכתה"י דלמא וכפ"מ: ב] מהרש"ק מוחק מה שבמוסגרים, אולם עי' בס' שכ"ק מ"ש לפרש גי' זו: ג] בכתה"י וד"י רפ"ע רבא (בכל הסוגיא), וכן בכת"י ונד"י ברש"י ד"ה לשם שלמים, אך בד"ו רפ"ע וס"ח כלפנינו וכן הגיה הבה"ח, וכמ' ע"פ תוס' ד"ה אמר רבא: ד] נשחטה נמחק (שמ"מ): ה] ביום וכו' זבחו ליתא בכתה"י, ול"ל ביום קרבנו יאכל (שמכ"י) וכן הגיה רש"ש ועפ"פ הפסוק: ו] ל"ל שלמים דידיה (כתה"י, שמכ"י): ז] ל"ל רב (בה"ז, וכ"ה לעיל ג ב (הגר"ב). ועי"ש בש"נ אות ג, וכן הגיה הקרי"א ועי"ש מש"כ בתוד"ה אמר רבא. ומהסיפן לקמן ע"ב (תוס' ע"ל מ"י וכו') תשמע לגרס' רבא: ח] כ"ל ודאי פסולה (כתה"י וד"י): ט] כ"ל עולה (בה"ז), וכ"כ מתוד"ה על מי, וכ"כ הקרי"א דגר' לגרוס עולה, ועי"ש מש"כ בגירסת המתכ"ים: י] לחולין (בכ"י, וכ"ה בתוד"ה סבין): יא] לתמידין, זה לא נאמר אלא יעשה מהן קיץ למזבח, ולדברי כו' כל"ל (שם). אבל בתוד"ה סבין הביאו פירש"י כהכא שלפנינו: יב] יקריבו בהן אלא בדמיהם כך שמעתי בשבועות כל"ל (שם, וכ"ה בכתה"י): יג] ל"ל ששחטן (שם): יד] שחיטותיהן (שמכ"י): טו] ואמר ליה ר' זירא (כ"י פ): טז] ל"ל כלומר ותיבת כו' נמחק (שם): יז] ל"ל לא מיבעיא ליה אלא (שם): יח] בכת"י שחיטה: יט] ל"ל שהייתה בין (שם): כ] בכ"מ נוסף והיינו עשה דלאחר הפרשה: כא] פ"א בעליה לפי שהוו שינוי בעלים והכא בשינוי קודש איירי שהייתה (שם, וכעי"ז בצ"ק וקי"ג): כב] ל"ל של זה כשוחט כו' (כ"י ודי), פ"א של זה ולא שיתכפר בה אחר אלא כשוחט (שמכ"י): כג] והיה ליתא בכתה"י וד"י, וכל"ק כ' דלכן הס"ד ומה"ד כשירה ועולה לבעלים דאפי' שנוי קודש אין כאן דהוי כשוחט חטאת חלב לשם חטאת דם: כד] אין פסולה ממש אלא לא, כל"ל (שם): כה] בכת"י וד"י רבא: כו] על עשה (שם): כז] למימר נמחק (בה"ז): כח] דהא הכא (שם): כט] ל"ל עליה (שם וכ"ה בכתה"י) ולפ"ז ל"ל עבירת עשה: ל] ל"ל הא בלי ולי' (שמכ"י): לא] דרב שמואל בר יצחק דאמר דלר"ש דוקא תמידין מקיצין בהם כו', כל"ל ועי' בתוס' דשבועות דבר' נכונה היא (צ"ק): לב] לבסוף (שמכ"י): לג] ברעיה נמחק (קר"א), ועי' ל"ק דהיכא דלית ליה תקנתא בקיץ המזבח אית ליה לר"ש לב בי"ד מתנה ומיהו הא מוכח בפ' התודה דהיכא דאית ליה כו': לג] נגל"ל ומשום: לד] כד"ו הנוסח כשירה גמורה, ולפשר שהוא דיבור בפני עצמו ולפרש דברי רבה דכשרה דקאמר ר"ל כשרה גמורה, ועי' כרש"י: לה] ל"ל דרבא (הגרי"ב, וכ"ה בד"ו). וגירסת רל"ש דרב חסדא כרבא ס"ל דרבא דרבא מודה, וטעמא דתודה משום דכתיב בהו קרא שלמיו ואיירי ששחטה וכו'. וגירסת קרי"א דרב כרבה ס"ל והא דרב חסדא אידחי מדיוקא דטעמא דשלמים לשם תודה וכו' הא תודה וכו' משמע דר"ל כו'. ועפ"ב: לו] ל"ל שלמיו דידיה (הגר"ב). כד"ו שלמיו: לז] דם כדפי' בקונטרס (שם): לח] ל"ל בדבריו (בה"ז, צ"ק ועוד): לט] שינוי קודש אשינוי בעלים (שם וגליון): מ] כיתר הכי כתב להגיה בשם אדם גדול דלקמן ועוד יש לומר. מא] עי' קר"א כד"ה על מי. וכהגהות לבני נחמי' מוחק דאי הפרישה כו' עד דלאחר הפרשה: מב] ל"ל אית דגרסי (צ"ק ועוד, וכ"ה בד"ו). ועי' שאי הוא כפי' הרמב"ם פט"ו מפסה"מ הי"ד (יד דוד ועי"ש): מג] אלא רש"י ז"ל מיקן זה וכתב דהכל מימרא ותירוצא אחרינא הוא (יד דוד): מד] נגל"ל דגבי עולה נמי כתיב וכיפר עליו כו': מה] כ"ל סברא (שמכ"י):

עין משפט נר מצוה

כט א מיי' פ"ד מהלכות שקלים הלכה יא:
ל ב מיי' פרק טו מהלכות פסה"מ הלכה יג:
לא ג מיי' שם הלכה ז:
לב ד מיי' שם הלכה ח:
לג ה מיי' שם הל"ט והל' יד:

◆

תורה אור השלם

1. ובשר זבח תודת שלמיו ביום קרבנו יאכל לא יניח ממנו עד בקר: ואם נדר או נדבה זבח קרבנו ביום הקריבו את זבחו יאכל וממחרת והנותר ממנו יאכל: ויקרא ז, טו-טז

2. וסמך את ידו על ראש החטאת ושחט אתה לחטאת במקום אשר ישחט את העלה: ויקרא ד, לג

◆

מוסף רש"י

לדברי חכמים נפדין תמימים. להכשירן בשנה זו, מחללין אותן על מעות חולין ולוקחים המעות ילכו למותר התרומה שבה שעושין מהן רקועי פחים ליפוי לבית קה"ק, כדתנא במסכת שקלים, וכיון שיצאו לחולין חוזרים ולוקחים אותם ממעות תרומה חדשה ויקריבו בשנה זו, ואע"ג שאין בהמת קדשי יחיד מתחללת בלא מום כדקי"ל (מנחות קא.), מותם כל בהמה טמאה, דאמר מר בבעלי מומין שנפדו הכתוב מדבר, אלו של צבור נפדים (שבועות יא:). **זבח תודת שלמיו.** שהוא וזבחתי קרויה שלמים. כדכתיב תודת שלמיו כמו חטאת הקהל, תורת משה עבדי (לעיל ד.): **חטאת ששחטה לשם חטאת כשירה.** דכי סדדי ניהו דתרוייהו חטאת סתמא שמייהו וכפרת שתיהן היא על הכרת, אין שם שינוי קודש והרי חטאת לשם חטאת נשחטה (לקמן ט:). **חטאת ששחטה על מי שמחוייב חטאת.** חטאת ראובן ששחטה להתכפר בה שמעון, אם שמעון מחויב חטאת הוא פסולה, אבל אם מחויב עולה ולא חטאת כשרה (לעיל ו.). **וכפר עליו.** היינו זריקה אלמא זריקה לשם בעלים בעינן (לעיל ד:).

◆

ליקוטים

על מי שמחוייב עולה כשרה ולא עלתה לבעלים. כן הוא ברמב"ם פט"ו מפסה"מ ה"ח. ובזבחים מבואר דבשחט כשרה, ואינו מבואר דלא עלתה לבעלים. ודין דלעיל לשם חולין מבואר להדיא שם מ"ו ע"ב [דלא עלתה], ודין זה אינו מבואר כלל. ולומר דהר"מ למד מזה דכמו לשם חולין דאין מחשבה פוסלת ומ"מ לא עלתה, הכא נמי, זה אינו דרך הר"מ, והוה ליה לכתוב יראה לי כדרכו וצ"ע. (מנ"ח מנ' קל"ח)

◆

שיטה מקובצת

על מי שאינו מחוייב כלום פסולה. דכי עביד מחוייב כפרה כמותו כדמפרש ואזיל ואמר רבא כו'. ולפרוקי מלתא קמייתא אתא: והאמר רבא כו' על מי שמחוייב עולה כשרה. אלמא לאו מינה הוא (והא) [והכא], הכא עבירת עשה כיון שהפריש עולה עליה, ומשני מקיבעא לא מכפרת כו'. כך פי' הקונטרס. ומ"ח קשה היאך פשיטא ליה דרבא דפסלה והא לקמן (דף ט:) מספקא ליה לרבא אליבא על חטאת חלב ששחטה על מי שמחוייב חטאת דטומאת מקדש וקדשיו דשמא לא הוי מחוייב כפרה כמותו כ"ש על מי שאינו מחוייב כלום. לכך נ"ל דגרסינן עולה ששחטה על מי שאינו מחוייב כו'. דגבי עולה(מ) הוא דכתיב וכיפר עליו הכהן (ויקרא יב, ח) ואמר רבא עולה כו', ותולא דגבי חטאת דגבי כתיב כיה, ועולה פריך למימרא דבת מינה היא. ולא בעי לשנויי דלכך כי שחטה על מי שמחוייב עולה כשרה משום דלא גרע מטומאת מקדש וקדשיו, משום דלא בעי לאיפסוקא בעיא דרבא דלקמן, ולכך מפני משום דמקיבעא לא מכפרי (תוס' שנ): רש"י ד"ה דלמא את"ל כו' ודלמא לא קי"ל כר' זירא. [illegible]

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones